

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto K 12—
pol leta „ 6—
četrť leta „ 3—
na mesec „ 1-10
Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Prednisti: Knaflcova ulica št. 5. (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka peti vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.
Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto K 18—
pol leta „ 9—
četrť leta „ 4-50
na mesec „ 1-60
Za inozemstvo celo leto „ 28—
Upravišтво: Knaflcova ulica 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Iz »Slovenskega kluba«.

S. — Dunaj, 1. decembra. »Slovenski klub« se je včeraj nanovo konstituiral. Načelnik je dr. Šusteršič, namestniki so dr. Dulebič, dr. Korošec in Povše. Poleg teh treh so poslani v parlamentarno komisijo še Ivanišević, dr. Krek, dr. Gregorič in Grafenauer. Naša včerajšnja vest, da so si osnovali dalmatinski poslanci svoj lastni »Hrvaški klub« je temeljila na informacijah iz vrst teh poslancev samih.

»Slovanska Enota«.

S. — Dunaj, 1. decembra. »Slavisches Tagblatt« prinaša iz dobro poučenih krogov vest, da so imela pogajanja glede reorganizacije »Slovanske Enote« že dovoljen uspeh.

Jugoslovanski visokošolski odsek.

S. — Dunaj, 1. decembra. Jugoslovanski visokošolski odsek je imel snoči ob 6. številno obiskano sejo, v kateri so se obravnavala taktična vprašanja glede postopanja v proračunskem odseku. Vprašanje jugoslovanske vseučiliške zahteve se je preložilo na poznejši čas. Kakor se vidi, so imela prizadevanja jugoslovanskih poslancev, ki so zahtevali, naj se vendar enkrat stori definitivni sklep, kakšne korake naj se podvzame, vsaj delni uspeh. Debata o jugoslovanskem vseučiliškem vprašanju se je sicer preložila na nedoločen čas, toda situacija se je izpremenila vsaj v tem oziru, da je sedaj možno glede vseučiliškega vprašanja nekaka medsebojna kontrola in medsebojno nadaljevanje tozadavnega dela. »Narodova« včerajšnja razkritja o zavlačevanju zadeve s klerikalne strani, so popolnoma resnična in niso nemalo pripomogla k tako hitri remeduri.

Belokranjska železnica.

S. — Dunaj, 1. decembra. Železniški minister Wrba je naznanil včeraj poslancu dvornemu svetniku dr. Ploju, da je zaokazal izvršiti politični obhod trase Novo mesto - Črnomelj - Metlika, ki naj se izvrši po možnosti takoj, v kolikor to pripušča sedanjim slabi zimski čas.

Posvetovanja ministrskega predsednika barona Bienenrtha in zborničnega predsednika Pattaja.

S. — Dunaj, 1. decembra. Ministrski predsednik baron Bienenrth in zbornični predsednik Pattai sta imela tekmo včerajšnjega dne pogajanje z voditelji strank, zlasti pa s slovenskimi in laškimi glede postopanja v proračunskem odseku. Proračunski odsek bode sklican najbrž šele v torek ali sredo prihodnjega tedna k seji. V tej seji se bo volilo najprvo načelnika. Kakor znano kandidirajo Nemei za to mesto zopet barona Chiarija. Na to se bo nadaljevala v proračunskem odseku debata glede italijanskega fakultetnega vprašanja, ki je bila v juliju prekinjena. Debata pa se bo nadaljevala le do prehoda v specialno debato. Nato naj bi se pričel obravnavati

proračunski provizorij. Italijanski poslanci so odločno proti takemu programu in zahtevajo, naj generalni debati o italijanskem fakultetnem vprašanju neposredno sledi tudi specialna debata, ali pa naj se jim da vsaj garancije, da bo italijansko fakultetno vprašanje tekom decembra že rešeno. Tozadevna pogajanja se danes nadaljuje. Vlada išče kompromisnih potov.

Parlamentarna komisija enotnega češkega kluba.

S. — Dunaj, 1. decembra. Parlamentarna komisija enotnega češkega kluba je imela včeraj sejo, ter se je sklenilo, danes v plenarni seji parlamentarne komisije enotnega češkega kluba predlagati, naj se češki poslanci udeležijo češko - nemških spravniških pogajanj, ki se vrše na Dunaju. Ker je že tudi — kakor smo včeraj poročali — v svoji seji sklenil nemški »Nationalverband«, udeležiti se češko - nemških spravniških pogajanj, tako je gotovo, da se ta pogajanja tudi vrše. Začetek in kraj teh pogajanj se bo določil danes v razgovoru ministrskega predsednika barona Bienenrtha s češkimi in nemškimi voditelji strank.

Draginjska debata v državnem zboru.

S. — Dunaj, 1. decembra. Govorniki izrabljajo draginjsko debato k dolgovoznim, za nikogar zanimivim razlaganjem več ali manj osebnih nazorov o tem tako važnem vprašanju. In tako se dogaja, da je sejnica od časa do časa skoraj prazna in da je zanimanje za celo draginjsko vprašanje navidez v zbornici popolnoma izginilo. Le kadar govori minister, ali kak odličen strankar, se klopi v sejnici zopet napolni. — V zbornici je namreč bilo včeraj zbranih razmeroma mnogo poslancev. Saj se je pričakovalo, da se bo že včeraj glasovalo o predlogu draginjskega odseka radi uvoza argentinskega mesa. Toda, akoravno se je včeraj zborovanje nadaljevalo do pozne ure, namreč do pol 10. zvečer, se debata ni mogla končati in danes bodo govorili najmanj še generalni govorniki. — Agrarci razvijajo sicer strahovito agitacijo proti predlogu draginjskega odseka zaradi uvoza argentinskega mesa, toda skoraj gotovo je, da bo ta predlog prodrl. Pač pa bo propadel socijalno - demokratski minoritetni votum, naj se dovoli za uvoz argentinskega mesa neomejen čas.

Obširno je včeraj zopet polemiziral trgovinski minister Weisskirchner zlasti z izvajanjem poslanca dr. Lecherja in branil nazore vlade, da je glede uvoza argentinskega mesa treba sporazuma med avstrijsko in ogrsko vlado. Pozornost pa je vzbujala zlasti njegova trditev, da si je avstrijsko trgovinsko ministrstvo soglasje ogrske vlade za uvoz argentinskega mesa že pridobilo in da se je ogrski trgovinski minister Hieronimyi, ki je tozadevno trdil ravno nasprotno, motil. Agrarno stališče je

izmed slovenskih klerikalnih poslancev zastopal poslanec Roškar. Za interese mestnega prebivalstva se je posebno toplo zavzemal poslanec dr. Kramar, ki je agrarce svaril, da naj že itak napete strune nikar še bolj ne napenjajo, da ne poči. Za dr. Kramarjem so govorili še posl. Damm, Moraczewski, David in Weidenhofer, nakar je bila debata ob pol 10. prekinjena. Nadaljuje se danes ob pol 11. dopoldne.

Seja »Poljskega kluba«.

S. — Dunaj, 1. decembra. Snoči je imel »Poljski klub« sejo. Nadaljevala se je debata o vodocestnih zakonih iz leta 1901. Ponavljali so se zlasti napadi na finančnega ministra Bilinskega. Zlasti ostro ga je napadal poslanec Kozlovski. Debata pa tudi včeraj še ni bila končana.

Seja železniškega odseka — odgodena.

S. — Dunaj, 1. decembra. Za snoči na 6. uro napovedana seja železniškega odseka državnega zbora je bila odgodena na petek ob 10. dopoldne.

Bančno vprašanje.

M. — Budimpešta, 1. decembra. Vlada bo predložila zakonsko predlogo o bančnem privilegiju danes tako avstrijskemu, kakor ogrskemu državnemu zboru. Najprej se bode obravnavala ta zakonska predloga v avstrijski poslaniški zbornici, v ogrski pa šele v sredi prihodnjega tedna.

Ministrski predsednik baron Bienenrth predseduje češko - nemškim spravniškim pogajanjem.

G. — Praga, 1. decembra. »Narodni Listy« javljajo, da bo v češko - nemških spravniških pogajanjih, ki se prične v prihodnjih dneh, predsedoval sam ministrski predsednik baron Bienenrth.

Razkritja o finančnem ministru Bilinskem.

S. — Dunaj, 1. decembra. »Videnski Dennik« se peča v posebnem članku s finančnim ministrom Bilinskim, ter prinaša razkritja, kako se minister Bilinski že pripravlja na odhod. Izposloval je za svojega brata Marijana Bilinskega, ki je popolnoma nesposoben, povišanje v dvornega svetnika in za njega posebno inšpektoratno mesto pri pošti v Galiciji. Drugega svojega sorodnika pa je spravil po 11mesečni praksi v ministrstvo in skoraj na to je bil imenovan za ministerijalnega podtajnika. »Videnski Dennik« s tem prinaša le nekoliko onih vesti, ki so se v zadnjem času lansirale od poljske strani iz Galicije proti ministru Bilinskemu.

Češki radikali proti češko - nemškim spravniškim pogajanjem.

S. — Dunaj, 1. decembra. Klub čeških radikalcev je imel včeraj sejo, na kateri je soglasno sklenil, predlagati danes v plenarni seji parlamentarne komisije enotnega češkega

kluba, naj se Čehi ne udeležijo češko - nemških spravniških pogajanj. Radikalci bodo seveda danes s tem predlogom propadli, vendar se bodo pokorili sklepu enotnega češkega kluba, s katerim se določi, da se Čehi udeležijo češko - nemških spravniških pogajanj.

Grof Forgach — odlikovan.

F. — Dunaj, 1. decembra. Avstrijski poslanik na srbskem dvoru, grof Forgach, je bil imenovan za tajnega svetnika. (To se pravi domače, grof Forgach se v kratkem seznani z modro polo. Opomba uredništva.)

Italijansko fakultetno vprašanje.

G. — Trst, 1. decembra. »Piccolo« javlja, da so italijanski državni poslanci sklenili, da ne pripuste delitve debate o italijanskem fakultetnem vprašanju v proračunskem odseku. Italijanski poslanci zahtevajo, da naj bi se neposredno po tozadevni generalni debati vršila takoj specialna debata, da bi bila tako predloga o italijanskem fakultetnem vprašanju že vendar enkrat rešena. K temu je pripomniti, da so se italijanski poslanci odločili od tega koraka vsled pritiska italijanskega dijaštva, ki grozi z novimi demonstracijami v slučaju da ne bi bilo italijansko fakultetno vprašanje v proračunskem odseku takoj in ugodno rešeno.

Železniški oficijanti pri železniškem ministru.

G. — Dunaj, 1. decembra. Včeraj je bila deputacija vseh oficijantov avstrijskih državnih železnic pri železniškem ministru Wrbi ter ga prosila, da naj se sprejmejo oficijanti med uradništvo državnih železnic. Železniški minister pa je obljubil tej zahtevi le deloma ugoditi.

Trgovinska pogodba med Avstrijo in Srbijo.

F. — Belgrad, 1. decembra. Skupščina je včeraj sprejela v principu trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Srbijo z 49 proti 22 glasovom. Danes se vrši glede tega vprašanja v skupščini specialna debata.

Kaj bo s hrvaškim banom?

T. — Zagreb, 1. decembra. Včeraj so se tukaj zopet pojavile vesti, da ban dr. Tomašić odstopi. Z druge strani pa se poudarja, da bo ban vladal brez sabora, kot kraljevi komisar.

Odperte srbske šole.

O. — Carigrad, 1. decembra. V vijaletu Kosovo svoj čas zaprte srbske šole so zopet otvorjene.

Turški dementi.

O. — Carigrad, 1. decembra. Ministrstvo notranjih zadev demantuje vest iz Soluna, ki je vedela poročati, da je 8 bosanskih emigrantov bilo napadenih in odvedenih v okoličici Strumnice od neke bolgarske čete.

Mlin zgorel.

Q. — Oajek, 1. decembra. Včeraj je pogorel v Brodu paromlin. Zarvarovan je bil za 126.000 K.

Zunanji voditelji.

Pod tem naslovom priobčujo splitska »Svoboda« članek, čegar vsebina je vredna, da bi o njej razmišljali zlasti dalmatinski Hrvati.

Članek slove tako-le: »V zadnjem času se vedno bolj in bolj opazja zanimivo, a za nas Hrvate niti malo laskavo dejstvo, da je znaten del naše zunanje reprezentance, obrambe in vodstva naše politike prešel v roke političnih sil in oseb, ki ne pripadajo našemu narodu, in da prepuščamo v mnogih zelo važnih vprašanjih skrb tem osebam.

Kakor je za nas tolažljiva činjenica, da je naša politika, naša korist zainteresovala v veliki meri tudi politične prvake izven mej naše ožje domovine, kakor se semetja lahko tudi postavimo s poedinci izmed teh zagovornikov in se jim izkazemo hvaležne za njih zavzemanje, vendar je ta pojav za nas malo laskav, ker kaže pomanjkanje domačih, takim nalogam doraslih sil, ali pa pomanjkanje ugleda in volje naših ljudi.

Lahko bi se navedlo več slučajev, v katerih so nedomačini pokazali večji interes za nekatere naše stvari, kakor mi sami ter se zavzemali za naše koristi. Omejujemo se na splošno politiko in navajamo samo dva slučaja:

V naši politiki igrata vedno večjo in večjo vlogo dve imeni, dva moža: na eni strani dr. Masaryk, na drugi strani pa dr. Šusteršič.

Navajajoč ti dve imeni, hočemo dokazati samo to, da se mora pravice liberalne narodno-neodvisne politike in narodnega edinstva kakor tudi pravice klerikalne ekskluzivne politike v pomanjkanju svojih sil in svoje energije in vsled apatije v narodnih vrstah naslanjati in se opirati na osebe, iniciatorje in zagovornike, čisto tudi na prave voditelje, ki pripadajo četudi bratskim, vendar pa drugim narodom.

Masarykov vpliv je samo moralen, njegove intencije nimajo strankarskih ali sebičnih ciljev, dočim stremi dr. Šusteršičev vpliv naravnost za strankarsko-političnimi smotri in interesi.

Od njegovega nastopa, da, od njegove taktike je vedno bolj in bolj odvisno postopanje in delovanje klerikalno-pravaških življenj pri nas.

Ta vpliv seza celo tako daleč, da je merodajen ne samo za naše medstrankarske razmere, marveč celo za klubske odnose hrvaških poslancev na Dunaju.

Šusteršič vpliva tudi na Bosno, Hercegovino in Istru.

Naravno je, da je nedavni spor Šusteršič - Masaryk vplival tudi na nas in da so naprednejše narodne

skupine bolj naklonjene Masaryku, dasi je njegov vpliv, kakor smo že naglašali, samo moralen.

Toda to pot ne nameravamo stopiti v meritorno razpravo in kritiko teh vplivov.

Hoteli smo samo opozoriti na dejstvo in sicer za to, da pokažemo, kako vedno bolj in bolj izgubljammo v naših stvareh samih iniciativo, vodstvo in predstaviteljstvo.

Nekoč so bili naši prvaki od Strossmayerja do Klaića gotove potence, ugledniki, ki so reprezentirali in dajali politiki smer.

Danes se je to spremenilo in sicer najbolj radi malenkostnih ljudi, radi groznicačnosti borbe, radi apatije inteligence, radi brezbriznosti...

To dejstvo vedno večje nesamostalnosti in brezmoči naše politike samo obsebi bi nas moralo napotiti, da razmišljamo in skušamo najti izhod iz te brezglavnosti, ki vse, kar je dobro in pošteno, ali blati ali pa goni v zakotje, samo za to, da lahko ostanejo na površju oni mali ali grlati, oni nesposobni in mlačni, toda grabežljivi možakarji.

Ne da se tajiti, da je v tem članku mnogo bridke resnice. Dalmatinski poslanci so v zadnjih letih takorekoč izločeni iz domače svoje politike, ker stoji le-ta popolnoma pod vplivom dr. Šusteršiča.

Dr. Šusteršič je preje vplival na razmere bolj indirektno, v zadnjem času pa je posegel direktno v tok dalmatinske politike s tem, da je kranjska klerikalna stranka s svojim denarjem ustanovila list »Hrvatsko Državo« v Splitu, ki ima propagirati ideje slovenske klerikalne stranke v Dalmaciji.

Nedovoljeno deželno posojilo.

Včeraj je vendar spregovoril »Slovenec« o deželnem posojilu in sicer tako-le: »Slovenski Narod« piše krvave neumnosti o baje nepotrjenem zakonu glede deželnega melioračnega posojila. Danes zjutraj je pa prišel popolnoma ob pamet, ko piše, da je nepotrjeni zakon dr. Šusteršičev. Čutilnik zlomil. Mismo se informirali na merodajnem mestu in izvedeli smo, da zahteva vlada za potrditev zakona samo neko dopolnilo, kakršnega zahteva od vseh drugih dežela n. pr. od Bukovine, Šlezije in drugih. Deželni odbor se zdaj pogaja glede novega besedila in je bil glede tega prošli teden deželni glavar pl. Šuklje na Dunaju. To je vse in mi se le čudimo, kako more list, ki stoji v zvezi z dež. odbornikom dr. Tavčarjem, od katerega tudi informacije iz deželnega odbora dobiva, pisati tako brezvestne neresnice. — Po štirih dneh se je torej »Slovenec« vendarle čutil prisiljenega spregovoriti o vr-

nenem zakonu glede 10 milijonskega posojila. Koliko bi pač »Slovenec« dal, ako bi lahko molčal o tem kočljivem vprašanju? Tako pa mora priznati, da zahteva vlada za potrditev zakona samo neko dopolnilo, kakršnega zahteva od vseh drugih dežela na pr. Bukovine, Šlezije in drugih. Deželni odbor se zdaj pogaja s finančnim ministrom glede novega besedila in je bil glede tega prošli teden deželni glavar pl. Šuklje na Dunaju. Ali smo mi kaj drugega trdili? In vendar je škofov list tako predrzen, da si upa ob koncu svoje notice, potem ko je sam priznal to, kar smo mi trdili, oziroma razkrili, zaviti oči in reči, da je »Slovenski Narod« pisal »brezvestne neresnice«. Čisto po liguorijansko! In vendar je »Slovenec« več priznal, kakor smo mi trdili. »Slovenec« sam pravi, da so klerikalci radi posojila že pričeli pogajanja z vlado in da je v tem oziru že celo interveniral na Dunaju deželni glavar pl. Šuklje. Torej po priznanju »Slovenca« samega se je že pričela kravja kupčija. In vendar se gre, kakor pravi škofov list, samo za »neko dopolnilo«, kakršnega je vlada zahtevala tudi od deželnega zbora bukovinskega in šlezijskega. Hm, samo dopolnilo! Čudno, da je vlada potrebovala dve leti, da se je domislila tega dopolnila in da se je spomnila na to dopolnilo šele v času, ko je jel dr. Šusteršič v parlamentu zopet rožljati z orožjem obstrukcije. In nič drugega se ne zahteva, kakor to, kar se je v enakih slučajih zahtevalo od Bukovine in Šlezije? Denimo, da je to res, potem klerikalni večini ne moremo prihraniti očitanja, da je skrajno lahkomišelnost in naravnost brezvestno postopala, ako je vedela, da je vlada pri najetju deželnega posojila v Bukovini in Šleziji zahtevala gotove posebne točke, a teh točk vkljub temu ni sprejela v zakonski načrt. »Slovenec« odgovor na naša razkritja, ne potrjuje samo vseh naših trditev glede deželnega posojila, marveč priznava celo, da je bil zakon o deželnem posojilu sestavljen skrajno malomarno in nad vse površno. Za to dragoceno priznanje smo gospodom iz Kopitarjeve ulice iz srea hvaležni.

Vihar med Ljubljano in Dunajem.

Včeraj popoldne je razsajal med Ljubljano in Dunajem velikanski vihar. V »Slovenec« uredništvu je grmel in treskalo zaradi vesti v našem listu, da so »Slovenčeva« poročila o vstopu dalmatinskih poslancev Prodana, dr. Dulibića, Perića in Ivaniševića v slovenski klerikalni klub neresnična. »Slovenčeva« go-spoda je svojega izvestitelja na Dunaju Jerinića pestila, da je bilo joj. Debata se je končala brezuspešno, da

je končno moral stopiti na plan sam podpredsednik poslanske zbornice Pogačnik, ki pa je na veliko jezo in žalost »Slovenčevih« urednikov moral končno le priznati, da dalmatinski poslanci Dulibić, Prodan, Perić in Ivanišević pravzaprav le niso pristopili klerikalnemu klubu.

Elsnerjev prihod.

Snoči se je pripeljal z brzovlakom iz Gradca v Ljubljano novoimeno-vani predsednik ljubljanskega deželnega sodišča Elsner. Kdo ga je sprejel, ne vemo, nemara dvorni svetnik Pajk. Pravijo, da bo novooimeno-vani predsednik ob svojem nastopu zabičal svojim podrejenim uradnikom, da se morajo ne samo v svojem uradnem poslovanju posluževati izključno nemškega jezika, marveč da morajo tudi v osebnem obsevanju v uradu rabiti nemščino. Kakšno stališče zastopa Elsner v jezikovnem oziru, izpričuje ta-le zgodba: Ko je Elsner pred leti kot sodni inspektor nadziral ljubljansko sodišče, je slučajno slišal, da je eden izmed uradnikov govoril s predsedstvenim slugo Hübscherjem slovensko. Ko je Hübscher odšel, je vprašal dotičnega uradnika sarkastično: »Meinen Sie, dass Hübscher nicht deutsch versteht?«

Svedoki pri obravnavi proti falsifikatorju Vašiču.

Iz Belgrada nam pišejo: Te dni bo sodišče razpisalo obravnavo proti falsifikatorju takozvanih Friedjungovih dokumentov — Vladimirju Vašiču. Kakor zatrjujejo osebe, ki imajo stike s sodiščem, bo obravnava sredi meseca decembra. Za rezultat preiskave vlada splošno zanimanje. Tudi kralj se za stvar izredno zanima, zato si je dal predložiti v pregled vse akte iz Vašičeve afere, čim je bila preiskava zaključena. Iz tega je nastala vest, da namerava kralj z ozirom na Avstro - Ogrsko abolirati kazensko postopanje. Toda ta vest je po informacijah na najkompetentnejšem mestu popolnoma izvita iz trte. Na obravnavo bo pozvana cela vrsta svedokov. Kot priče bi morali biti zaslišani razni člani tukajšnjega avstro - ogrskega poslaništva, ki pa seveda ne spadajo v podsoodnost srbskega sodišča. Ti bodo zaslišani samo, ako se prostovoljno javijo sodišču. Isto velja tudi glede prič iz Avstro - Ogrske same. Tudi ti bodo zaslišani samo v slučaju, da sami pridejo k obravnavi, kakor so to storili srbski svedoki v dunajskem Friedjungovem procesu. Srbsko sodišče seveda nima nobene moči, da bi moglo citirati predse priče iz Avstro - Ogrske. Kolikor je sedaj znano, prideta k obravnavi kot svedoka iz Avstro - Ogrske edino poslanca dr. Masaryk

LISTEK.

Na robu prepada.

Povest; spisal F. B.
(Dalje.)

Nisem se razburila, papa, je odgovorila Lizika. In prav všeč mi je, da je Elvira prišla. Ne zaradi tega, da sem ji povedala svoje mnenje, marveč, ker me je njen obisk pripravil do sklepa, da ti povem in razodene vse, kar mi leži na srcu, česar pa doslej nisem hotela nikomur zaupati.

Stari gospod, ki ga je že Lizikin pogovor z Elviro zelo presenetil, se je silno čudil, da ima njegova hčerka skrivnosti, ki jih doslej ni hotela nikomur zaupati. Slutil je, da mora biti stvar jako resna.

Morda bo bolje, da mi to skrivnost jutri razodeneš, je dejal Liziki, boječ se, da bi jo pripovedovanje še huje razburilo. Do jutri se bodo tvoji razdraženi živci že zopet pomirili in mogla mi boš vse, kar ti je na srcu, v miru povedati.

Ne, ne, papa, je ugovarjala Lizika. Zdi se mi, da bi me ta skrivnost zadušila, če bi je tebi ne povedala. Predolgo mi že leži na duši. Sedi sem-kaj k meni in poslušaj me.

Stari gospod se je vsedel k postelji in prijel svojo hčer za roko.

Če mi obljubiš, da se ne boš razburjala, pa povej, kar ti leži na srcu.

Lizika je povedala svojo skrivnost. Obširno je pravila, kako se je vstrašila različnih opomenj, ki jih je slišala od poslov, kako je iz različnih besed in namigavanj, ostrih sodb in zabeljenih norčavosti služinčadi prišla do spoznanja, da se imata Svetlin in Elvira rada in se hočeta po Olgini smrti poročiti in kako je končno našla Olgino skrivnostno pismo.

Sancin je sam vedel, da se je med Svetlinom in med Elviro že za življenja Olge začelo ljubezenske razmerje; v tem oziru je vedel še veliko več, kakor njegova hčerka in vsled tega ga Lizikino pripovedovanje ni presenetilo. Toda o pismu ni vedel ničesar, to pismo ga ni samo presenetilo, nego ga tudi prestrašilo.

Pregledoval je to pismo natančno, kakor bi se hotel prepričati, če je res pisano od roke njegove umrle hčere. Med tem pregledovanjem je dobil zopet svoje duševno ravno-vestje in postal miren, hladen in preudaren, kakor pri sklepanju velikih kupčij.

Prva njegova misel je bila, da je Olga to pismo spisala v trenutku posebne razburjenosti. Vedel je, da je bila Olga v zadnjih mesecih svojega življenja silno razburljiva, da jo je vsaka malenkost razdražila in da je bila v takem stanju kaj darežljiva z očitani. A ker je Lizika tudi povedala kake besede, opomnje in namigavanja je slišala od poslov, si je moral priznati, da zna imeti Olgino pismo lahko tudi velik pomen.

Kar si mi razkrila, je rekel Liziki, je jako resna stvar, o kateri bom moral trezno in dobro premisljevati. Razumem pa, da ti je ta stvar delala velike skrbi, da ti je kakor kamen ležala na duši in te razburjala tako, da si napolsed še zbolela.

Ali boš izpolnil, kar želi Olga v tem pismu? je vprašala Lizika.

Tega še sam ne vem, je odgovoril stari gospod. To je treba temeljito premisliti.

Vem, da boš pravo zadel, je s preprostost, a popolnim zaupanjem rekla Lizika. Ah, papa, ti ne veš, kako lahko mi je zdaj pri srcu...

Za Liziko je bil ta pogovor z očetom pravo olajšanje. Od trenutka, ko je svojo skrivnost zaupala očetu, ko je imela trdno zavest, da bo njen oče, ki je bil v njenih očeh uprav nezmočljiv, vse tako uredil, da bo najbolje, ni na to stvar sploh nič več mislila. Mirno je bilo njeno spanje, razdraženost živcev se je polegla in zdravje se ji je kar vidno popravljalo. Že čez nekaj dni je zapustila posteljo in tržaški zdravnik je po vestni preiskavi izrekel za starega Sancina najvselejše sodb, da je Lizika popolnoma ozdravljena.

To se mora lepo in primerno slaviti, je srečni oče rekel svoji hčerki. Za nedeljo povabi, kolikor hočeš svojih prijateljev in znancev, naj bo zopet enkrat vesel dan v tej hiši, ki je videla še tako malo veselega.

Bil je v resnici jako vesel dan. Stari gospod je pustil mladino, da se

je radovala, kakor se ji je zdelo in hotelo in se ji je šele pozno pridružil, samo da ji dokaže svoje zadovoljstvo z njenim razveseljevanjem.

V družbi je bil tudi dr. Grebene. Bil je med veselimi najvselejši in Lizika si ni nič domišljevala, ko je iz vsega njegovega vedenja in govorjenja sklepala, da je imel zaradi nje velike skrbi in da se je bal zanjo, dokler je bila bolna, ter da je ravno zaradi tega tako vesel, ker jo vidi zopet zdravo.

Pri vsem tem veselem razpoloženju je pa dr. Grebene ohranil svojo običajno prisotnost duha in opazovalno zmožnost. Dasi se je stari Sancin počeno trudil, da bi mladi družbi prikril svoje brige, vendar je dr. Grebene prav kmalu spoznal, da je stari gospod raztresen in da mora imeti resne misli.

Če ima kupčijske brige, je dejal dr. Grebene sam pri sebi, mi zanje ni mar. A morda ima zaradi Lizike skrbi. Tako čudno jo časih ogleduje. Ali se stari gospod morda boji zanjo in ve, da še ni zdrava?

Tako razmišljanje je privedlo dr. Grebene končno do sklepa, da poskusi izvedeti, če ima Sancin skrbi zaradi Lizike ali zaradi drugih stvari. Samo to je zanimalo dr. Grebene, a v tem oziru je hotel imeti gotovost.

Ni mu bilo težko, zaplesti Sancina v pogovor in ga iz družbe, ki jo rajala po vrtu, odpeljati na stran.

(Dalje prihajajo.)

in sam
ornice
jezo in
v mo-
matin-
Perić
so pri-

zovla-
voime-
ga de-
ga je
lyorni
novom-
nam-
njenim
amo v
služe-
mar-
obče-
Kak-
jezi-
zgod-
sodni
sodi-
eden-
loven-
vpra-
tično:
nicht

alsifi-

le dni
pro-
Fried-
mirju
a, ki
vna-
zultat
nanje.
zani-
pre-
čim
tega
ralj z
dirati
est je
etent-
ita iz
cela
norali
njega
ki pa
t srb-
ni sa-
sodi-
z Av-
lo za-
i pri-
storili
Fried-
če se-
noglo
Ogr-
rideta
vstro-
saryk
in ho-
ružil,
lstvo

bene.
si in
je iz
torje-
je ve-
okler
aradi
zopet

polo-
l vso
a in
stari
nladi
ar je
l, da
mora
dejal
je ni
izike
duje.
zanjo
vedlo
da
skrbi
stava-
enega.
vost.
anci-
ki je
an.

in Frano Supilo, ki sta že prijavila sodišču, da prostovoljno izpovesta o Vašičevi aferi. Poslanec dr. Masaryk bo predvsem izpovedal o svojem sestanku z Vašičem ob priliki, ko je letošnje jesen bival v Belgradu. Kakor se čuje, namerava srbsko občinstvo prirediti poslancema dr. Masaryku in Supilu velikanske ovacije.

Proslava L. N. Tolstega v »Ruskem krožku«.

Slovenci smo bili na velikega ruskega pisatelja in misleca malodane popolnoma pozabili. Par člankov v časopisih — to je bilo vse. Ko so se po drugih mestih prirejale spominke slavnosti, je vesoljna Slovenija molčala kot grob in niti v parlamentu se ni našel mož, ki bi bil z drugimi vred par skromnih besed posvetil L. N. Tolstemu. Edini »Ruski kružok« se je spomnil svoje dolžnosti in je snoči priredil v mali dvorani »Mestnega doma« skromno, pa vendar dostojno spominsko slavo. Predaval je g. dr. Ivan Ivanovič Lah o L. N. Tolstemu. Govoril je o njegovih nazorih, o njegovem pomenu za sodobno človeštvo in o miljeju, iz katerega je izšel. K predavanju je prišlo jako mnogo poslušalcev, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem govornikovim. Priredba »Ruskega kružka« je bila v resnici dostojna.

Slovensko deželno gledališče.

Danes, v četrtek zvečer se igra za nepar - abonente izredno zanimiva detektivska komedija »Tat vseh tatov« (Arsene Lupin), ki je prvič prav posebno ugajala. — V soboto zvečer za par - abonente Wagnerjeva opera »Tannhäuser«. — V nedeljo popoldne predstava za mladino, — zvečer opereta.

Tretji družabni večer »Narodne četnice«

se vrši, kakor smo že poročali, v soboto, dne 3. decembra v »Narodnem domu«. — Ti večeri, na katerih vlada prijetna, domača zabava, so se splošno priljubili, kar znači že vedno naraščajoči obisk in zanimanje. Poleg plesa za mlajše udeležence in različnih družabnih razvedril za starejše goste, pa je na sporedu vedno še več glasbenih produkcij, ki dosegajo koncertno višino in so zato splošno zanimive. Posebno sobotni program je zelo bogat in raznovrsten, saj bomo čuli poleg dveh točk na klavirju in vijolini, bariton - solo nekega našega znanega odličnega peveca in pa kot posebno specijaliteto mešani kvartet v dveh prekrasnih kompozicijah, namreč v E. Adamičevi: »Deklece, podaj mi roko« in dr. Schwabovi »Zora vstaja za gorami«. Oboje ob spremljevanju klavirja. — Da se omogoči tudi posetnikom sobotnega »Tannhäuserja« obiskati naš večer, se bo vršil do 10. ples in nato glasbene in pevske produkcije. Za temi se ples seveda nadaljuje.

Razne stvari.

* Brata umoril zaradi dedščine. V Sapatadejosu na Romunskem je umoril 15letni Stan, sin malega kmeta, svojega 9letnega brata, ga razkosal in v vrečo zavitega vrgl na sosedovo dvorišče. Ko so ga prijeli, je izprva tajil, pozneje pa je priznal, da je to storil z namenom, da podeduje on sam celo kmetijo po svojem očetu, ki leži na smrtni postelji.

* Borba z levom. V nekem cirkusu v Berlinu je hotel nastopiti krotilec Mayer v borbi z levom. Ko pa je stopil Mayer k levu, ga je ta pograbil in mu pregriznil vrat. Dompterja so prepeljali v bolnišnico in zdravniki upajo, da mu bodo ohranili življenje.

* Zadnje ljudsko štetje v Zedinjenih državah. »Tribuna« poroča, da se je našelo v Zedinjenih državah pri zadnjem ljudskem štetju 93.471.648 duš, kar da v zadnjih desetih letih prirastek 17 milijonov duš.

* Zblaznel kmet. Nekje na Finskem je napadel v cerkvi zblaznel kmet pastora pred oltarjem z velikim nožem in ga težko ranil. Reakcionarci dolže seveda naprednjake in socialiste, da so ti povzročili ta napad.

* Samomor zaradi očetovstva. V Budimpešti se je ustrelil davčni kontrolor Josip Blahunka, ker ga je tožilo neko dekle zaradi očetovstva in ga je sodišče obsodilo v precej visoke alimente.

* Nezgode pri zimskem športu. Iz Inomosta poročajo, da so se to nedeljo po vsej okolici pri zimskih zabavah dogajale večje in manjše nesreče. Nič manj kakor deset oseb si je zlomilo pri sankanju in pri vadbah s smučmi kako kost ali pa dobilo težke poškodbe. Rešilno društvo je imelo ves dan dovolj dela s prevajanjem ponesrečenec.

* Eksplozija bencinskih kotlov. Bencinovi kotli velike bencinove družbe v Boxhagen - Rummelsburgu so se, — najbrže sami — užgali. — Družba ima namreč v deset kotlih, ki stoje drug za drugim, 10.000.000 kilogramov bencina. Od teh je eksplozirala en kotel s 500.000 kg in za njim sta počila še dva v presledkih po pol ure. Ljudem v sosednjih delavskih hišah se je posrečilo se še pravočasno rešiti in prav čudno je, da se ni nikdo ponesrečil. Škoda znaša sedaj približno milijon kron.

* Zaljubljen parček. Iz Filadelfije poroča »Voce del popolo« zelo zanimivo zaljubljeno povest. Ko je preiskal nek železniški uslužbenec zaboj, ki je pritrjen pod nekaterimi vozovi in služil za shranjevanje raznega orodja, je izvel v svoje nemalo začudenje mlad, od mraza napol otrepel parček. Ko sta se nekoliko okrepčala z gorko kavo, se je predstavil mladi kavalir kot devetletni Daniel Harmon s svojo devetletno nevesto Marijano Mastriglio, ki sta hotela pobegniti v Baltimore pogledat malo po svetu. Amor ju je imel pa očitno za norea. Dva dni sta se vozila v ozkem zaboju, potem pa ju je pripeljal vlak nazaj v Filadelfijo.

Žalostna obletnica.

(Petindvajsetletnica srbsko - bolgarske vojne leta 1885.)

I.

Te dni je preteklo 25 let, odkar se je končala bratomorna srbsko-bolgarska vojna.

Za slovanski svet žalostni dnevi so bili to, ko sta se pred 25. leti dva bratska slovanska naroda v bitkah pri Slivnici, Dragomanu, Caribrodu in Pirotu morila in pobijala med sabo v veliko veselje njiju skupnih sovragov.

Neposredni vzrok bratomorne borbe je bila aneksija Vzhodne Rumelije, ki jo je proglasil takratni bolgarski knez Aleksander Battenberški.

Srbski kralj Milan je vzel to za povod, da je napovedal Bolgarski vojno, ker ni hotel trpeti, da bi se sosedna Bolgarska povečala.

Kralj Milan je računal s tem, da bo z lahkoto izvojeval zmago, ker je neposredno pred začetkom vojne ruski car Aleksander odpoklical iz Bolgarske vse ruske generalštabne oficirje, da so torej Bolgari razpolagali samo z navadnimi častniki, a še ti so bili večinoma sami mladeniči.

Sprva je bila kralju Milanu sreča mila in njegova vojska je po znatnih bojih zavzela obmejni Caribrod in Trn ter končno prodrla do Slivnice.

Pri Slivnici je stopila Srbom nasproti bolgarska armada in započela se je bitka, ki je trajala tri polne dni od 17.—19. novembra 1885.

Dopoldne dne 19. novembra je dobil bolgarski knez Aleksander obvestilo, da so Srbi zavzeli Breznik in da so na potu proti Sofiji. To je kneza tako prestrašilo, da se je hotel sredi bitke umakniti v Sofijo.

Sklican je bil vojni svet. Pri vojnem svetu je knez zastopal stališče, da najbolje kaže, ako se bolgarska vojska umakne do Sofije, dočim sta se major Gudžev in stotnik Benderov zavzemala za to, naj bolgarska armada vztraja pri Slivnici.

Knežev predlog je propadel. Ko je stotnik Benderov odhajal s posvetovanjem, se je ne znajoč, da stopa tik za njim knez, izrazil o Battenberžanu tako - le: »Durak ničeno nje znajoč.« (Tepec ničesar ne razuma.)

Te besede je knez ališal, ter si jih dobro zapomnil.

Ko je bila vojna končana, so vsi častniki avanzirali, samo ne Benderov, dasi si je pridobil največ zaslug v vojni.

Toda ta malenkostna osveta se je na knezu bridko maščevala. Par mesecev kasneje je isti stotnik Benderov na čelu zarotnikov vdrl v knežvo palačo in prisilil kneza Aleksandra, da je podpisal izjavo, s katero se odpoveduje bolgarskemu prestolu.

Po vojnem svetu v Slivnici je bil knez Aleksander ozlovoljen, ker ni bil sprejet njegov predlog, zato je zapustil svojo armado in se sam vrnil v Sofijo.

Mož se je namreč bal, da bi ga ujeli Srbi. Prišedši v Sofijo, se je prepričal o neresničnosti vesti, da korakajo Srbi proti Sofiji.

Nenadoma se je vrnil v Slivnico, kamor je dospel ob 5. popoldne dne 19. novembra, ko se je bitka že končala z zmago bolgarske vojske.

To bitko je torej dobil vrhovni poveljnik bolgarskih čet, major Gudžev, ne pa knez Aleksander Battenberžan, kakor krivo zatrjujejo Nemci.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Loterijske številke.

Dvignjene v sredo, 30. novembra 1910
Brno: 24, 32, 33, 13, 39.

Anton Šarc

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5,
na vogalu Knafljeve ulice (nasproti glavne pošte)

pristine švicarske vezenine

najcenejši nakup 182

oprem za neveste.

Borzna poročila.

Dunaj, 1. decembra. Včeraj dopoldne je bilo na borzi prav tiho razpoloženje. Promet je ostal brez vsake živahnosti in le malo so se izpremenili kurzi. Rente in devize so bile neizpremenjene.

Ljubljanska »Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dunajske borze 30. novembra 1910.

Možebnost papirji.	Dinarsi	Blagovi
4% majeva renta	93.20	93.40
4 1/2% srebrna renta	96.85	97.05
4% avstr. krona renta	93.15	93.35
4% ogr.	91.85	92.05
4% kranjsko deželno posojilo	96.—	97.—
4% k. o. čelike dež. banke	94.—	95.—

Sredstva.	Dinarsi	Blagovi
Srečke iz 1. 1860 %	222 —	228 —
" " 1864	317.50	325.50
" " tisk	154.90	160.90
" zemeljske 1. izdaje	298.25	304.25
" " II.	281.25	287.25
" ogrske hipotečne	247.75	253.75
" dun. komunalne	536.50	546.50
" avstr. kreditne	528.50	538.50
" ljubljanske	89.75	95.75
" avstr. rdeč. križa	75.50	79.50
" ogr.	48.50	52.50
" banke	31.85	35.85
" turške	256.50	259.50

Valute.	Dinarsi	Blagovi
Ljubljanske kreditne banke	447.50	448.50
Avstr. kreditnega zavoda	668.—	669.—
Dunajske bančne družbe	554.50	555.50
Južne železnice	116.25	117.25
Državne železnice	751.50	752.50
Alpine-Montan	772.20	773.20
Čelške sladkorne družbe	253.—	253.50
Živnostenske banke	275.—	278.—

Valute.	Dinarsi	Blagovi
Cekini	11.37	11.39
Marke	117.55	117.75
Franki	95.35	95.45
Lire	95.—	95.25
Rublj.	253.75	254.75

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 30. novembra 1910.

Termin.

Pšenica za april 1911	za 50 kg 10.94
RZ za april 1911	za 50 kg 7.83
Koruzza za maj 1911	za 50 kg 5.59
Oves za april 1911	za 50 kg 8.36

Efektiv.

5 vin. ceneje.

Občinska hranilnica v Drnišu v Dalmaciji

sprejema

hranilne vloge

od K 2.— do K 100.000.—

proti 5% obrestovanju, ter povrača zneske do K 5.000.— brez odpovedi, zneske do K 20.000.— proti prijavi 8 dni, večje zneske po dogovoru. — Za polletno izplačevanje obresti izdaja na zahtevanje obrestne knjižice. — Dopisovanje v slovenskem in hrvaškem jeziku. 3825
Za varnost hranilnih vlog in njih obrestovanje jamči občina Drniš.



Marija Ganglova roj. Štuparjeva

je v sredo, dne 30. t. m., po dela in trpljenja polnem življenju umrla.

Pogrebni izprevod se vrši v četrtek, dne 1. decembra, popoldan ob 2. iz domače hiše na pokopališče pri Sv. Roku.

Najblajšemu srcu — najblajši spomin!

V Metliki, dne 30. novembra 1910.

Vilma Predalič roj. Gangl, hči. Engelbert Gangl, sin.

Rado Predalič, zet. Jakobina Gangl roj. Tome, snega.

Janez in Gustav Štupar, brata. Justina Peče roj. Štupar, sestra.

Marija, Jakica in Vilma, vnukinje. 271

Namesto vsakega drugega obvestila.

Kupujte večerno izdajo „Slovenskega Naroda“.

Usojam si vljudno opozoriti, da sem prevzel

glavno zastopstvo „Prve Češke“ življenske zavarovalnice,
najcenejši zavod na kontinentu.

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

MINKA KOCJAN

Sv. Petra cesta 18, pritličje.

Priporoča svojo največjo izbiro vseh vrst trebušnih
pasov, najboljših gumastih nogavic, vse gumaste
potrebščine za novorojenčke in priprave za babice.

Otvoritev dne 1. decembra.

Nadejaje se obilnega poseta, se najtopleje priporoča

MINKA KOCJAN.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje
od dne vloge po 4 1/2% čisto. — Kupuje in prodaja vrednostne
papirje vseh vrst po dnevni kurzi.

Delniška glavnica: K 5,000.000—

Rezervni zaklad: K 450.000—

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Dolžnost

vsakega Slovenca je, da
sklene zavarovalno po-
godbo bodisi za življenje,
ali pa proti požaru le
pri slovanski banki
„SLAVIJI“.

Podpirajmo torej
domač slovanski zavod,
da more nalogo, ki si
jo je stavil, izpolniti v
najširšem obsegu.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi

je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

Ogromni rezervni fond K 48,812.797— jamčijo za popolno varnost.

Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne
Banka „SLAVIJA“ načine za zavarovanje življenja.
Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za
preskrbljenje za starost, za slučaj
smrti roditeljev, za doto otrokom.
Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čisti dobiček svo-
jim članom.

Banka „SLAVIJA“ je res slovanska zavarovalnica z vse-
Banka „SLAVIJA“ skozi slovansko - narodno upravo.
Banka „SLAVIJA“ gmotno podpira narodna društva,
organizacije in prispeva k narod-
nim dobrodelnim namenom.
Banka „SLAVIJA“ stremi za izboljšanjem in osamo-
svojitvijo narodnega gospodarstva.

Vsa pojasnila daje drage volje generalni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani.

N A P O M E N O .

∴ Največji, najvarnejši
slovenski denarni zavod.

Mestna hranilnica ljubljanska
LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 3.

∴ Največji, najvarnejši
slovenski denarni zavod.

Denarni promet do 31. decembra 1909 nad 518 milijonov kron.

Obstoječih vlog nad 38 milijonov kron.

Za varnost vloženega denarja jamči zraven
rezervnega zaklada še mestna občina
ljubljanska z vsem premoženjem in z vso
svojo močjo. Izguba vloženega denarja je
nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice,
potrjenih po c. kr. deželni vladi, izključena
vsaka spekulacija z vloženim denarjem.
Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo
po 4 1/4% brez odbitka; nevzdržene obresti se
pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema



Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov
denar.

Posojila na zemljišča po 5%, obresti in proti
amortizaciji po najmanj 1/4% na leto. Daje po-
sojila na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače
hranilnike, v podpiranje slovenskih trgovcev
in obrtnikov pa kreditne društvo.